

Dominik Boratyn*

**SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ
„PODMIOTY NIEPUBLICZNE W LOKALNYM
PROCESIE DECYZYJNYM”,
POZNAŃ, 27–28 LUTEGO 2020**

W dniach 27–28 lutego 2020 r. na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się konferencja naukowa pt. „Podmioty niepubliczne w lokalnym procesie decyzyjnym”. Celem konferencji było podsumowanie realizacji projektu badawczego „Od dialogu do deliberacji. Podmioty niepubliczne jako (nie)obecny uczestnik lokalnego procesu decyzyjnego”, finansowanego z dotacji Ministerstwa Nauki Szkolnictwa Wyższego w ramach programu DIALOG na lata 2018–2020 (nr DIALOG 0163/2017), a także zaprezentowanie wyników badań, które zostały przeprowadzone w ramach tegoż przedsięwzięcia.

Głównym celem projektu „Od dialogu do deliberacji...” było określenie zakresu wpływu na proces decyzyjny ośmiu podmiotów niepublicznych, działających na poziomie lokalnych wspólnot samorządowych. Były to: rady młodzieżowe, rady seniorów, rady działalności pożytku publicznego, rady sportu, powiatowe rady rynku pracy, powiatowe komisje bezpieczeństwa i porządku, komisje urbanistyczno-architektoniczne oraz komisje ds. osób niepełnosprawnych. Dodatkowym celem projektu było także określenie poziomu i skali procesu deliberacji z udziałem tych podmiotów oraz ustalenie korzyści płynących z uczestnictwa podmiotów niepublicznych w procesie decyzyjnym, a także zidentyfikowanie przyczyn niewykorzystania w pełni ich potencjału jako uczestników decydowania lokalnego.

Projekt został zrealizowany we współpracy trzech ośrodków akademickich: Instytutu Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego (lider projektu), Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu

* Instytut Nauk o Polityce, Uniwersytet Rzeszowski, al. mjr. W. Kopisto 2a, 35-959 Rzeszów, e-mail: dk.boratyn@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-2335-7515

im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Instytutu Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Uroczyste otwarcie konferencji odbyło się w dniu 27 lutego 2020 r. o godz. 9.30 na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM. W imieniu władz dziekańskich wszyscy uczestnicy wydarzenia zostali przywitani przez prof. Macieja Walkowskiego, prodziekana wydziału.

Następnie kierownik zespołu badawczego z Poznania prof. Robert Kmieciak dokonał wprowadzenia do tematyki konferencji oraz przekazał prowadzenie pierwszej sesji plenarnej prof. Agnieszce Pawłowskiej, kierownikowi projektu.

W pierwszej sesji panelowej moderowanej przez prof. Pawłowską z Uniwersytetu Rzeszowskiego udział wzięli:

Prof. Robert Kmieciak z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, który wygłosił referat pt. „Decentralizacja czy dekoncentracja? Potencjalne kierunki kształtowania się systemu władzy lokalnej w Polsce”. W swoim wystąpieniu wyjaśnił pojęcia decentralizacji oraz dekoncentracji, odwołując się m.in. do działalności samorządów zawodowych. Obydwa pojęcia wskazane przez prof. Kmieciaka bezpośrednio odnoszą się do samorządu terytorialnego oraz roli i znaczenia wspólnot lokalnych.

Kolejnym referentem była mgr Elżbieta Szulc-Wałęcka z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, która zaprezentowała wystąpienie pt. „Społeczne rady i komisje – doświadczenia europejskie”. Mgr Wałęcka przedstawiła m.in. cechy społecznych rad i komisji w Europie oraz wskazała, że organy administracji publicznej uznają je za prawowitego partnera. W wystąpieniu odwołała się do doświadczeń takich państw, jak Belgia, Hiszpania czy Finlandia.

Ostatnim z referentów w tej części konferencji był prof. Paweł Antkowiak, który przedstawił wystąpienie pt. „Prawno-instytucjonalne podstawy funkcjonowania społecznych rad i komisji”. Referent wskazywał, że część spośród społecznych rad i komisji mimo formalnego powołania w rzeczywistości nie funkcjonuje. Prof. Antkowiak odwoływał się również do kwestii prawnych, podkreślając, że nawet w przypadku rad i komisji obligatoryjnych, czyli obowiązkowych, są miasta, w których takie podmioty nie funkcjonują. Dodatkowo opisał trudności, które wystąpiły w trakcie realizacji badań.

Następnie po wszystkich wystąpieniach odbyła się dyskusja, w której uczestnicy konferencji mieli możliwość zaprezentowania własnych opinii i spostrzeżeń na temat partycypacji oraz zagadnień prawno-ustrojowych społecznych rad i komisji.

Druga sesja plenarna rozpoczęła się o godz. 11.45, a jej moderatorem był prof. Robert Kmieciak. W tej części konferencji udział wzięło

trzech prelegentów. Wszyscy reprezentowali Instytut Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Pierwszym z nich był mgr Dominik Boratyn, który przedstawił wystąpienie pt. „Statutowa działalność rad młodzieżowych i jej znaczenie dla społeczności lokalnych”. Celem referatu mgr. Boratyna było scharakteryzowanie funkcji rad młodzieżowych oraz wskazanie korzyści działalności rad młodzieżowych dla samorządu gminnego. Dodatkowo prelegent przedstawił część wyników badań ilościowych odwołując się do rad młodzieżowych.

Następnym referentem była prof. Agnieszka Pawłowska, która w wystąpieniu pt. „Reprezentacja i artykulacja interesów lokalnych przez społeczne rady i komisje” dokonała syntetycznego zestawienia wyników badań zrealizowanych w ramach projektu. W swojej wypowiedzi prof. Pawłowska dokonała ponadto opisu badań ilościowych oraz odwołała się do badań jakościowych.

Ostatnim prelegentem była dr Anna Kołomycew, która wygłosiła referat pt. „Wpływ społecznych rad i komisji na decyzje lokalne”. Prelegentka m.in. zidentyfikowała role społecznych rad i komisji, podając, że mogą one mieć charakter: opiniodawczo-doradczy, inicjatywny, informacyjny, doradczy, kontrolny i legitymizujący decydenta. Jednym z wniosków przedstawionych przez prelegentkę było to, iż nie da się jednoznacznie określić wpływu rad i komisji na proces decyzyjny na poziomie lokalnym.

Po wystąpieniach odbyła się dyskusja pomiędzy wszystkimi uczestnikami konferencji. W jej trakcie najbardziej aktywni byli przedstawiciele z rad seniorów oraz rad młodzieżowych.

Dla autorów projektu badawczego „Od dialogu do deliberacji. Podmioty niepubliczne jako (nie)obecny uczestnik lokalnego procesu decyzyjnego” istotne było również zaproszenie do dyskusji przedstawicieli samorządu i działaczy społecznych, dlatego na zakończenie konferencji odbyła się dyskusja panelowa nt. „Społeczne rady i komisje. Użyteczna fasada czy rzeczywisty uczestnik lokalnego procesu decyzyjnego?”.

W debacie udział wzięli:

- 1) Paweł Adam – Burmistrz Miasta i Gminy Buk,
- 2) Witold Nowak – Wiceprezydent Konina,
- 3) Agnieszka Lewandowska – Wiceprzewodnicząca Rady Miasta Poznania,
- 4) Bartosz Jędrzejczyk – Kierownik Centrum Organizacji Pozarządowych w Koninie. Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych i Organizacji Pozarządowych w Koninie,
- 5) Antoni Szczuciński – Przewodniczący Miejskiej Rady Seniorów w Poznaniu.

Moderatorem debaty był prof. Paweł Antkowiak. W toku dyskusji uczestnicy panelu podkreślali rolę oraz znaczenie współzrządzenia, a także korzyści funkcjonowania społecznych rad i komisji. Uczestnicy debaty wskazywali, że Poznań jest miastem, w którym powstała pierwsza Rada Seniorów w Polsce, oraz że jest to miasto najbardziej przyjazne seniorom. Wszyscy uczestnicy konferencji akcentowali, iż działalność tego typu podmiotów, jak m.in. rady młodzieżowe czy rady seniorów, jest ważnym elementem funkcjonowania społeczności lokalnych.